

РЕЦЕНЗИЯ

върху научните трудове на гл. ас. д-р **ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ ПАТАРЧАНОВ**, представени за участие в обявеният от СУ „Св. Кл. Охридски“ конкурс за **ДОЦЕНТ** по научно направление **4.4. Науки за Земята (Социална и икономическа география – география на промишлеността)**

Рецензент: проф. д-р Борис Тодоров Колев

I. Данни за конкурса

Конкурсът, за заемане на академичната длъжност „доцент“ по Научно направление 4.4. Науки за Земята (Социална и икономическа география – география на промишлеността), е обявен по предложение на Катедра „Социална и икономическа география“ при ГГФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ и последователни положителни решения на Факултетния съвет на ГГФ и Академичния съвет на СУ. Обнародван е в Държавен вестник, бр. 51/27 юни 2017 г. Документи за конкурса е подал един кандидат – **гл. ас. д-р ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ ПАТАРЧАНОВ**. Не са установени законови или процедурни нарушения по отношение на конкурса.

II. Данни за кандидата

Кандидатът за участие в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ **ПЛАМЕН ГЕОРГИЕВ ПАТАРЧАНОВ** е роден на 17.04.1964 г. в гр. Велинград. Средното си образование през 1982 г. получава в Природо-математическата гимназия – Велинград. През периода 1985-1988 г. следва и завършва Учителския институт в Смолян по специалностите „история и география“. Висшето си образование (1985–1993 г.) получава в СУ „Св. Кл. Охридски“ по специалност „икономическа география“. След дипломирането си е бил преподавател по география в СПТУ по машиностроене в гр. Дупница и СДУ в гр. Бобошево. От 1994 до 1995 г. постъпва на работа в НЦТРЖП г. и участва в разработването на 4 научно-изследователски и приложни проекта (видно от приложен списък). От 1996 г. до сега последователно е бил „асистент“, „старши“ и „главен асистент“ по „икономическа и социална география“ в Катедра „Социално-икономическа география“ на ГГФ на СУ „Св. Кл. Охридски“. Пламен Патарчанов като докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Социално-икономическа география“ успешно защити

през 2015 г. дисертация на тема „Интегрирано развитие на планинските райони – пространствени аспекти” и му бе присъдена научната степен „Доктор”.

Участникът в конкурса има 21 г. 7 м 9 дни трудов стаж в СУ”Св. Кл. Охридски” към 7.08.2017 г. (Уверение № 342/7.08.2017 г., издадено от Сектор „Личен състав” на СУ”Св. Кл. Охридски”).

Като преподавател в Катедра „Социално-икономическа география” на ГГФ гл. ас. д-р Патарчанов води следните лекционни курсове и семинарни занятия в бакалавърската степен на специалностите „География”, „Туризм”, „История и География”, „География и Биология”, „Стопанско управление”, както и в магистърските програми „Развитие и управление на селските райони” и „Регионално развитие и управление” по редица учебни дисциплини като: 1. Основи на териториалната организация на стопанството; 2. Социално-икономическа география на България; География на промишлеността в България; География на агробизнеса в България и други. През 2000 – 2002 г. преподава и в Инженерно-педагогическия и Природо-математическия факултет (Катедра „География, екология и опазване на околната среда”).

Научните интереси на гл. ас. д-р П. Патарчанов са предимно в областта на Географията на производствената и обслужващата сфера, Социално-икономическа география на България, География на промишлеността в България, География на страните и други. Ползва руски и английски език, има добра компютърна грамотност.

III. Обща характеристика на научните публикации:

Представените за рецензиране 48 труда (от общо 64), разработени и публикувани от гл. ас. д-р Патарчанов могат да се групират така: 1. Монографии (самостоятелни) – две – „Чепинският край, генезис и етногеографско развитие (комплексно регионално етногеографско изследване)” в две издания 2000 и 2006 г. и „Индустиално депресивни райони” (подготвена за печат). 2. Статии и студии в научни списания, както и доклади в сборници от научни форуми и публикации в Годишника на СУ”Св. Кл. Охридски” – 46 броя.

3. Има 9 публикации в чужбина (Румъния, Македония и Сърбия). Публикациите му на английски език са 11, а останалите са на български език. Прави впечатление, че практически всички публикации на д-р Патарчанов са самостоятелни, което е доказателство за възможностите му сам да извършва научни географски изследвания.

Представената монография „Индустирално депресивни райони” представлява обхватен синтез на досегашните научни търсения на кандидата. В книгата си авторът си е поставил за цел „идентифицирането и анализа на индустриално депресивните райони в България на регионално и локално ниво, и на тази основа формулирането на политика за тяхното интегрирано пространствено развитие” (стр. 7). Основните постижения отразени в монографията са: анализ на теоретико-методологическите основи в развитието на регионалните географски изследвания; анализ на процеса на регионализация на територията и дефиниране на различните видове региони; дефиниране на основните проблеми на регионалното и локално развитие на индустриално депресивните райони; анализ на политиката за интегрирано пространствено развитие на тези райони. Авторът е представил не само фактичното положение и проблемите на регионалното развитие и регионалната политика относно тези райони, но е изразил свои компетентни мнения и препоръки за тяхното усъвършенстване.

В представените статии и студии компетентно са анализирани различни страни от състоянието и проблемите, както и различни аспекти от развитието на конкретни сектори от националното стопанство в регионален и локален план. Тематиката на тези публикации е доста обширна и обхваща също така редица въпроси по отношение на техните териториални проявления. Те, според мен, могат да се отделят в няколко основни няколко групи:

1. Извършени регионални анализи и изясняване на влиянието и ролята на основните условия и фактори за състоянието и развитието на различни сектори на националното стопанство като индустрия, добивни дейности, агробизнес, транспорт и други. В тях са представени анализи и оценки, както за състоянието, така и някои разчети за по-ефективното функциониране и организация на тези отрасли и производства.

2. Публикация, посветена на европейските транспортни коридори, разклонения на които преминават през територията на нашата страна. Аргументирано е посочена важната роля и значение на тези коридори за цялостното функциониране на националната транспортна мрежа и система, защото чрез тях България по-тясно се интегрира в цялостния транспортен механизъм на европейската интеграция.

3. Публикации свързани с формирането и провеждането на регионалната политика и произтичащото от нея за регионалното и локалното развитие на проблемни части от територията на страната.

4. Статии по въпроси от трансграничното сътрудничество на България с Македония. Отчитайки ролята, значението и динамиката на европейските интеграционни процеси в Европейския съюз д-р Патарчанов обосновава и анализира, както проблемите, така и не използваните, все още, съществуващи възможности за трансграничното сътрудничество с тази съседна страна.

5. Публикации в които се анализират конкретни проблеми на индустриално депресивните в нашата страна. През последните години е налице подценяване на тази важна проблематика и с тези свои изследвания д-р Патарчанов запълва известна празнота в това отношение. Авторът прави тези анализи и свои изводи според новите пазарни условия и предизвиканите от тях промени. Такива изследвания са много полезни, защото дават много полезна информация за управление на протичащите в тях териториални процеси.

6. Изследвания посветени на конкретни проблеми в някои изоставащи в социално-икономическото си територии като планинските и периферни части на страната, Югозападна България и други. В тях се разглеждат от географски позиции конкретни проблеми свързани с депопулацията, деиндустриализацията, бедността и други въпроси, оказващи негативно влияние за тяхното развитие.

7. Теоретична проблематика. В тази група са публикации посветени на теоретико-методологическите основи на регионалните географски изследвания.

8. География на населението и селищата.

9. Историческа и лингвистична география.

Има и публикации, които не могат да се включат в отделените от мен групи, но са ценни, защото важни проблеми, като въпроси свързани с географски аспекти на медицинското обслужване и други. Тази проблематика се отличава с постоянна актуалност и е съществена част от медицинската география.

Навсякъде при този преглед на представените за рецензиране трудове прави впечатление широката географска подготовка и компетентност на участника в конкурса.

От приложения списък, съгласно Уверение на Университетската библиотека на СУ”Св. Кл. Охридски” от 10.08.2017 г., се вижда, че откритите цитирания на трудове на гл. ас. д-р Пламен Патарчанов са 80 броя, от които 7 в чужбина.

Прави впечатление големият брой използвани библиографски източници, което показва широката осведоменост на автора по отношение на изследваните проблеми. Личи доброто познаване, не само на националната нормативна уредба, но и на съответните документи на Европейския съюз.

Гл. ас. д-р П. Патарчанов е оценен и като компетентен учен и чрез участието му в разработването на редица проекти. Той е участвал в работата на 13 научно-изследователски проекта, финансирани от ФНИ, като на 2 от тях е бил ръководител (Договори № 188/13.04.2016 г. и № 80.10.36/19.04.2017 г.).

IV. Научни и научно-приложни приноси:

Първата група приноси, по мое мнение, обхваща:

Теоретико-методологически въпроси като: географска идентификация на индустриално-депресивните райони в България; изясняване на някои понятия и критерии за идентификация на планинските райони в България; разработване на теоретико-методологически основи на регионалните географски изследвания; класификация на проблемните територии в Югозападна България; терминологична основа на географските проучвания и организацията на проблемни територия в нашата страна.

Втората група съдържа, също по мое мнение, повече научно-приложни и направо приложни приноси:

-географски анализ на политиката за регионално развитие на индустриално-депресивните райони в България;

- анализ на проблемите на регионалното развитие на индустриално-депресивните райони;
- критичен анализ на подходите и инструментите в стратегиите за регионално развитие;
- извършване на оценка на агропроизводствения потенциал за развитие на алтернативното земеделско производство в община Кърджали;
- анализ на икономическия профил на общините в западното Краище;
- компетентни изследвания в областта на топонимията и ономастиката.

В останалите, не споменати публикации, теми, разработки и проекти, също се съдържат различни приноси елементи, но посочените от мен са достатъчни, за да се установи високата професионална подготвеност и компетентност на гл. ас. д-р Пламен Патарчанов като учен, както и уменията му да я прилага в своите изследвания и преподавателска практика.

Научните приноси на участника в конкурса са постигнати в резултат на самостоятелни и целенасочени научни търсения. Те значително обогатяват научното теоретично познание, а също така и практическите подходи и инструменти в следните области: изследвания на индустриално-депресивните райони; формирането и провеждането на регионалната политика и регионалното развитие; обосноваване на нов подход при диверсификацията на икономиката като фактор за устойчиво локално развитие; съвременни анализи на развитието на селските райони, аграрната реформа и агробизнеса в страната;

V. Критични бележки и препоръки:

В процеса на рецензирането се откриха и някои грешки, основните от които са:

- многословно и излишно подробна формулировка на някои от приносите;
- не добро систематизиране на приносните резултати, които са посочвани за всяка една от приложените за рецензиране публикации, което затрудни тяхното обобщаване.

Направените забележки не са се отразили върху качествата на рецензираната научна продукция и постигнатите научни резултати и приноси, върху която по същество нямам забележки.

Заключение:

Въз основа на представените от мен анализи и оценки, както и поради това, че приемам представените научни приноси стигам до следните изводи:

- научните публикации и съдържащите се в тях постигнати резултати и приноси дело на гл. ас. д-р Пламен Георгиев Патарчанов, както и неговата преподавателска дейност отговарят на предвидените в ЗРАСРБ и Правилника за приложението му изисквания за заемането на академичната длъжност „Доцент”.

- препоръчвам на Уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за предлагането на участника в обявения конкурс гл.с. д-р Пламен Георгиев Патарчанов да бъде докладван на Факултетния съвет на ГГФ на СУ”Св. Кл. Охридски” с предложение за заемане на академичната длъжност „Доцент” по Научно направление 4.4. Науки за Земята (Социална и икономическа география – география на промишлеността).

24.10.2017 г., гр. СОФИЯ

Рецензент:

проф. д-р Борис Колев